

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 18. februar 2013

DET TALTE ORD GÆLDER

**Tale til åbent samråd - spørgsmål T i  
Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri  
onsdag den 20. februar 2013, kl. 14.00.**

**Spørgsmål T**

”Med udgangspunkt i nyeste viden, herunder viden fra Videncentret for Landbrug, bedes ministeren redegøre for gødskningsreglernes negative konsekvenser, herunder undergødsning af afgrøderne med tab af udbytte og dårlig kvalitet til følge, samt redegøre for hvilke initiativer ministeren vil tage i sagen”.

**Svar:**

Indledningsvis vil jeg gerne takke for denne lejlighed til at informere udvalget om reguleringen for brug af kvælstofgødning – dvs. gødningsnormerne.

Gødningsnormerne er de generelle regler for, hvor meget gødning en landmand må give til sine afgrøder, afhængig af typen af jorden og afgrøden.

Gødningsnormerne har været et element i miljøbeskyttelsen siden indførelsen af Vandmiljøplan I i 1987.

Altså et virkemiddel der har været i brug i 26 år og som i dag medvirker til at opfylde vores forpligtelser i vandramme- og nitratdirektivet.

Gødningsnormerne gør at husdyrgødningen i højere grad betragtes som en ressource frem for et affaldsprodukt.

Når der er et loft for gødningen, er der nemlig fokus på at udnytte husdyrgødningen bedst muligt.

Derudover medvirker gødningsnormerne også til, at danske landmænd kan producere med et lavt udslip af ammoniak og klimagas, fordi handelsgødningsforbruget er blevet begrænset.

Gødningsnormerne reducerer samlet set udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet med cirka 10.000 tons kvælstof.

Det svarer cirka til den samlede effekt af hele Grøn Vækst-aftalen, som den tidligere regering stod fader til.

Der var i løbet af 90'erne bred politisk opbakning til regulering med gødningsnormer bl.a. via Vandmiljøplan II.

I nulkerne arbejde den tidligere borgerlige regering til gengæld stort set alene med gødningsnormer.

De borgerlige partier gennemførte nemlig Vandmiljøplan III i 2004 og Grøn Vækst i 2009.

Begge aftaler blev gennemført med smalle flertal, og begge gange gennemførte man stramninger af gødningsnormerne.

Jeg kan derfor undre mig lidt, når jeg nu som fødevareminister bliver bedt om at ændre en regulering, der fuldstændig er besluttet af den tidligere borgerlige regering.

For der er ikke er noget nyt eller overraskende i, at gødningsnormerne medfører et tab for landmanden.

I forbindelse med de politiske beslutninger om gødningsnormerne har det fra starten fremgået, at systemet har en række erhvervsøkonomiske omkostninger.

Nu er Videncentret for Landbrug for nylig kommet med nye beregninger for omfanget af de negative konsekvenser ved de anvendte gødningsnormer.

Jeg har spurgt forskere ved Aarhus og Københavns Universitet om de vil kvalitetstjekke Videncentret for Landbrugs data.

Da arbejdet ikke er afsluttet på nuværende tidspunkt, kan jeg ikke udtale mig om Videncentrets beregninger.

Jeg vender naturligvis tilbage overfor udvalget, når jeg har modtaget resultatet fra forskerne.

Men jeg kan under alle omstændigheder konstatere, at vi står i en situation, hvor der fortsat er behov for at sikre, at udledningen af kvælstof til vandmiljøet reduceres samtidig med, at vi gerne vil fastholde landbrugsproduktionen og skabe nye vækstmuligheder.

Det har vi sådan set ment hele tiden.

Derfor nedsatte vi Natur- og Landbrugskommissionen.

For vi er ambitiøse på både erhvervets og miljøets vegne.

Snart kommer Natur- og Landbrugskommissionen med anbefalinger, som indeholder forslag til virkemidler og initiativer.

Jeg vil gerne understrege, at dersom der kan påvises et bedre og mere effektivt system end den nuværende gødskningsregulering, er jeg parat til at se på det. Jeg har indtryk af, at det nuværende reguleringssystem er gammeldags og at der er behov for at undersøge, om vi kan regulere mere målrettet fremover.

Som bekendt arbejdes der med at tilvejebringe grundlaget for virkemidler, som er mere målrettede og som giver endnu større fleksibilitet for den enkelte landmand, end de muligheder der eksisterer i dag og som er en begrænsning for produktionen.

For jeg vil lige minde udvalget om, at der faktisk allerede i dag er en lang række alternativer som landmanden kan benytte, hvis han ønsker at gødske sine marker mere.

Man kan f.eks. så energiafgrøder, mellemafgrøder eller efterafgrøder som kompensation, hvis man vil gødske mere.

Disse alternativer har naturligvis også en omkostning, men vi giver altså allerede i dag landmanden et valg imellem en række virkemidler, så han selv kan vælge den der er billigst for ham.

Jeg ser frem til en grundig politisk drøftelse af mulige tiltag som udkommer af Natur- og Landbrugskommissionen.

Afsluttende vil jeg bede udvalget om, at de mere tekniske spørgsmål om gødningsnormerne stilles skriftligt, da det er kompliceret stof vi taler om.